

A közigazgatási perek új szabályozásának lényeges kérdései

KÖZIGAZGATÁSI JOGVITA

A közigazgatási jogvita **tárgya:**
a **közigazgatási tevékenység jogszerűsége**

- a **közigazgatási szerv**
- **közigazgatási** jog által szabályozott **cselekményét** vagy éppen e cselekmény **elmulasztását** kell érteni
- ez a cselekmény az **érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányul** vagy azt **eredményezi**

A KÖZIGAZGATÁSI CSELEKMÉNY:

- egyedi döntés,
- hatósági intézkedés,
- egyedi ügyben alkalmazandó **általános hatályú rendelkezés** (pl. köztestületi szabályzatok, melyek rendelkezései alapján általában egyedi döntéseket hoznak),
- valamint **közigazgatási szerződés**

FELPERES

- az, akinek jogát vagy jogos érdekét a közigazgatási tevékenység közvetlenül érinti (Ügyfél)
- Ügyészség
- Felügyeletet vagy ellenőrzést gyakorló szerv
- Közigazgatási szerv → Ha a megelőző eljárásban hatóságként vagy szakhatóságként ugyan nem vett részt, de hatáskörét a közigazgatási tevékenység érinti.
- A közigazgatási szerződésben részes közigazgatási szerv.
- **Civil szervezet** - Törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott ügyekben:
 - ✓ alapvető jog védelme / közérdek érvényre juttatása érdekében végzi nyilvántartásban szereplő tevékenységét
 - ✓ A közigazgatási tevékenység megegyezik a civil szervezet nyilvántartásban szereplő tevékenységével
 - ✓ Ezt a tevékenységét a sérelmezett közigazgatási tevékenység által érintett földrajzi területen legalább egy éve folytatja.
- Köztestület, érdekképviselői szervezet

ALPERES

Közigazgatási szerv

amely a jogvita tárgyát
képező közigazgatási
tevékenységet
megvalósította

Többfokú közigazgatási eljárás: **az utolsó fokon eljáró közigazgatási szerv**

ÉRDEKELT

Akinek jogát vagy jogos érdekét a vitatott közigazgatási tevékenység **közvetlenül érinti vagy a perben hozandó ítélet közvetlenül érintheti + aki a megelőző eljárásban ügyfél volt**

Az ismert érdekeltet a bíróság hivatalból értesíti

A bíróság hivatalból érdekeltként perbe állíthatja azt, akinek jogát vagy jogos érdekét a perben hozandó ítélet érinti, ha perben állása a jogvita rendezése érdekében a **bíróság megítélése szerint szükséges**

Érdekelt perbelépése:

- bejelenteni írásban vagy a tárgyaláson szóban
- az értesítés közlését követő 15 napon belül
- meg kell jelölni a perbelépést megalapozó jogot, jogos érdekét, továbbá azt, hogy melyik fél pernyertességét kívánja támogatni, illetve mindezek indokait
- perbeli cselekményt csak a perbelépést megengedő végzés jogerőre emelkedését követően végezhet (önállóan fellebbezhető)

A kereset kötelező tartalmi elemei

- az eljáró bíróság pontos megjelölését
- **felperesre vonatkozó adatok:** név, cégjegyzékszám (más nyilvántartásba-vételi szám), lakcím / székhely, adóazonosító szám, perbeli állását valamint a képviselője nevét, lakcímét vagy székhelyét, illetve - ha ilyennel rendelkezik - egyéb elérhetőségét,
- **alperesre vonatkozó adatok:** név, székhely, perbeli állás, továbbá - ha ismert - képviselője neve, lakcíme / székhelye,
- a **vitatott közigazgatási tevékenység** és az arról való **tudomásszerzés módja és ideje**
- azokat az adatok: amelyekből a bíróság **hatásköre és illetékessége** megállapítható
- a közigazgatási tevékenységgel okozott **jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai**
- a bíróság döntésére irányuló **határozott kérelmet**

Kereseti kérelem

- a) **hatályon kívül helyezés, megsemmisítés** vagy **megváltoztatás**
- b) a közigazgatási cselekmény **elmulasztásának megállapítása**,
- c) közigazgatási cselekmény megvalósításának **megtiltása**,
- d) a közigazgatási jogviszonyból eredő **kötelezettség teljesítésére kötelezés**,
- e) a **közigazgatási szerződéses jogviszonnyal** vagy a közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatban **okozott kár megtérítésére kötelezés**,
- f) a közigazgatási tevékenységgel előidézett **jogsértés tényének** vagy a közigazgatási jogviszony szempontjából lényeges egyéb ténynek a **megállapítása**.

Mellékletek

- a) Bizonyíték (amire hivatkozik)
- b) Meghatalmazás (akkor is, ha a megelőző eljárásban csatolta és a közigazgatási perre is kiterjed)
- c) Bíróság által hivatalból figyelembe veendő tény igazolásához szükséges

EGYÉB FONTOS SZABÁLYOK

- **Benyújtás határideje:** főszabály szerint a vitatott közigazgatási cselekmény közlésétől számított 30 napon belül (igazolási kérelemmel orvosolható). Ha a közigazgatási cselekményt nem kell közölni: tudomásszerzéstől számított 30 nap de legkésőbb a cselekmény megvalósulásától számított egy éven belül
- **Benyújtás helye:** a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez kell benyújtani (többfokú eljárás esetén: elsőfokon eljáró szervnél)

Törvényben meghatározott esetekben a bíróságnál (pl. közigazgatási szerződéssel kapcsolatos jogvita)

Ha a keresetlevél a közigazgatási szervhez szabályszerűen benyújtásra került, de azt a közigazgatási szerv határidőben nem továbbította, a bírósághoz is benyújtható (erre hivatkozni kell + igazolni a benyújtást)
- **Ítélezési szünet (törvénykezési szünet) hatása:** (07.15 – 08. 20-ig, valamint 12.24 - 01.01-ig) keresetlevél benyújtására nyitva álló határidőt az ítélezési szünet nem érinti, azaz azt nem hosszabbítja meg.

KERESETLEVÉL BENYÚJTÁSÁNAK MÓDJA

- Jogi képviselővel eljáró fél csak elektronikus úton
- Jogi képviselő nélkül formanyomtatványon (papír alapon)

Elektronikusan

IKR rendszer: <https://e-kormanyablak.kh.gov.hu/client/>

(mellékletek hitelesítése, pdf. formátum, KRX. fájl letöltése)

VAGY

ÁNYK formanyomtatvány (bírósághoz)

<http://birosag.hu/allampolgaroknak/nyomtatvanyok-urlapok>

AZ ALPERES VÉDIRATA

Ha nincs AZONNALI JOGVÉDELEM iránti kérelem, akkor:

- keresetlevél visszautasítására irányul vagy
- érdemi védekezést tartalmaz

Ha a keresetlevél azonnali jogvédelem iránti kérelmet is tartalmaz:

- az iratok bírósági továbbításakor az alperes csak erre köteles nyilatkozni
- a védiratot ebben az esetben az iratok továbbítására nyitva álló határidőn belül kell előterjeszteni

KERESETVÁLTOZTATÁS és ELÁLLÁS A KERESETTŐL

Keresetváltoztatás és kiterjesztés:

- legkésőbb az első tárgyaláson
- a keresetet a közigazgatási cselekmény nem támadott rendelkezésére a keresetindításra nyitva álló határidőn belül lehet kiterjeszteni

Elállás a keresettől:

- tárgyalás tartása esetén az alperes hozzájárulása nélkül, a tárgyalás berekesztéséig, előzetesen írásban, vagy a tárgyaláson szóban
- ha a bíróság nem tart tárgyalást, az ítélet meghozataláig, írásban

INTÉZKEDÉSEK A KERESETLEVÉL ALAPJÁN

A keresetlevél vizsgálata arra irányul, nincs-e helye:

- hiánypótlásnak (rövid határidővel)
- a keresetlevél áttételének (keresetlevél beérkezésétől számított 8 napon belül)
- a keresetlevél visszautasításának (taxatív felsorolás*, az okokat az egész eljárás során hivatalból kell figyelembe venni)
- azonnali jogvédelem iránti kérelemről való döntésnek

Visszautasítási okok:

(i) a perre magyar bíróság joghatósága kizárt, (ii) más bíróság rendelkezik a perre illetékességgel vagy hatáskörrel, de az áttételhez szükséges adatok hiányoznak, (iii) a pert nem arra feljogosított személy indítja, (iv) a vita tárgya olyan közigazgatási tevékenység amely vizsgálatát törvény tiltja, (v) nem volt kimerítve a jogorvoslat vagy a pert más közigazgatási eljárásnak kell megelőznie, (vi) ugyanazon kérdésben a felek között már folyamatban van per, (vii) res iudicata, (viii) a félnek nincs perbeli jogképessége, (ix) keresetindítási határidő elmulasztása, (x) hiánypótlási kötelezettség hibás teljesítése, (xi) a keresetben nincs megjelölve a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelem a benyújtásra nyitva álló határidőn belül, (xii) beadványok elektronikus előterjesztésére vonatkozó előírások megsértése a keresetlevél benyújtása során

AZONNALI JOGVÉDELEM – AZ ARÁNYOSSÁG ELVE

Típusai:

- **halasztó hatály elrendelése:** részleges vagy teljes
- **halasztó hatály feloldása:** részben vagy egészben
- **ideiglenes intézkedés:** bármely szükséges intézkedés elrendelhető, ha a fentiek nem alkalmasak
- **előzetes bizonyítás elrendelése:** a bizonyítás szabályai szerint

Eljárás és határozat főbb szabályai:

(i) döntés 15 napon belül, (ii) hiánypótlásnak nincs helye, (iii) felek meghallgathatóak, (iv) arányosság elve, (v) fellebbezhetőség, (vi) visszavonhatóság és módosítás lehetősége, (vii) több azonnali védelmi eszköz is alkalmazható

A PERELŐKÉSZÍTÉS

Előkészítő tanácsülés

Intézkedések a per előkészítése során

- **Bizonyítás elrendelése:** tárgyalást megelőzően is lehet, első tárgyalásra szakértő és tanú idézhető
- **Iratok beszerzése más bíróságtól vagy hatóságtól:** ha a fél nem tudja azokat beszerezni
- **Felek meghallgatásának elrendelése:** a fél tárgyaláson kívüli meghallgatása
- **Egyezség létrehozásának megkísérlése:** tárgyalás kitűzését megelőzően is megkísérelhető

A tárgyalás kitűzése

A keresetlevél beérkezésétől számított 30 napon belül kell intézkedni a 60 napon belüli kitűzésről. Védiratra való felperesi reagálásra legalább 15 napot biztosítani kell.

Idézés a tárgyalásra

Idézéshez csatolni kell a korábban nem közölt beadványokat és fel kell hívni a felet, hogy az ügyre vonatkozó okiratokat hozza el a tárgyalásra. Az idézésben a képviselet lehetőségéről és a tárgyalás mulasztásának következményeiről is tájékoztatni kell a felet.

EGYEZSÉG – mindent szabad ami nem tilos

Létrehozása érdekében a bíróság:

(i) tájékoztatja a feleket az egyezség előnyeiről és feltételeiről, (ii) a közvetítői eljárásról, (iii) az általa javasolt egyezséget a felek elé tárhatja, (iv) egyezségi kísérletre idézhet

Az egyezség tartalma:

(i) A jogvita vagy valamely vitás kérdés jogszerű lezárási módjában való megállapodás, (ii) okozott jogsérelem orvosolási módjában megállapodás, (iii) a perrel összefüggő egyéb, akár polgári jogi kötelezettségvállalás, (iv) megállapodás a vitatott közigazgatási cselekmény végrehajtásának mellőzéséről

Végzés:

(i) A vitatott közigazgatási cselekményt megsemmisíti, hatályon kívül helyezi, vagy megváltoztatja, (ii) ítéleti hatályú

Jogorvoslat:

(i) fellebbezhető, (ii) akik között létrejött nem fellebbezhetnek

BÍRÓSÁGI KÖZVETÍTÉS – a mediáció

A közvetítés feltételei:

(i) ha a felek és az érdekelték hozzájárulnak, (ii) bírósági közreműködésével folyik a felek és érdekelték egyeztetése, (iii) befejezéséig, de legfeljebb 2 hónapig a per felfüggesztésre kerül

A közvetítés szabályai:

(i) a bírósági közvetítőre és tevékenységére a 2002. évi LV. tv. IV/A. fejezet rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, (ii) ha létrejön egyezség, azt a közvetítő írásba foglalja és megküldi a perbíróságnak, (iii) egyezség hiányában erről a tényről küld tájékoztatást

Döntés:

(i) Formája végzés, (ii) a jogszabályoknak megfelelő egyezség foglalható végzésbe, (iii) ítéleti hatályú

Ha sikertelen a mediálás:

(i) a perbíróság folytatja az eljárást, (ii) a mediálás során szerzett információ nem használható fel sem perben, sem peren kívül

TÁRGYALÁS és TÁRGYALÁSON KÍVÜLI ELBÍRÁLÁS

A tárgyalás menete:

(i) tárgyalás megnyitása, (ii) iratismertetés, (iii) felek észrevételei és beadványaik ismertetése, kérelmek előterjesztése (a tárgyaláson csak szóban), (iv) egyezségi kísérlet megkísérlése

A tárgyalás elhalasztása:

(i) csak indokolt esetben, (ii) ok megjelölésével, (iii) megidézettek előzetes értesítésével, (iv) egyidejűleg ki kel tűzni az új határnapot, (v) személyes meghallgatásra idézett fél távolmaradása csak akkor eredményezhet halasztást, ha e nélkül az ügy nem bírálható el, (vi) képviseleti jogosultság igazolásának hiányában csak akkor, ha a per a rendelkezésre álló iratok alapján nem dönthető el, (vii) felek indokolt kérelmére, 1 alkalommal, legfeljebb 60 napra is lehet halasztani, ha ez a jogvita rendezését szolgálja

Bizonyítás a tárgyaláson:

(i) ha a bíróság az előkészítés során bizonyítást rendel el, a bizonyítási eszközök rendelkezésre állásáról a bíróságnak kell gondoskodnia, (ii) a bizonyítás eredményére a felek a tárgyaláson szóban észrevételt tehetnek, (iii) ha a tárgyalást további bizonyítás miatt kell halasztani, a feleknek legalább 15 napos határidőt kell biztosítani írásbeli nyilatkozat előterjesztésére

Tárgyaláson kívüli elbírálás:

(i) Ha a felperes a keresetben, alperes a védiratban nem kérte a tárgyalás tartását és a bíróság nem tartja szükségesnek, (ii) ha az alperes a keresetet az első tárgyalást megelőzően alaposnak ismerte el, vagy a közigazgatási cselekmény lényeges alaki hibában szenved és nem létezőnek kell tekinteni, (iii) csak ha nem kell bizonyítást lefolytatni, (iv) egyezségi kísérletnek ekkor is van helye

BIZONYÍTÁS A KÖZIGAZGATÁSI PERBEN

A bizonyítási eljárás szabályai:

(i) fő szabály szerint a Pp. rendelkezései irányadóak, eltérésekkel, (ii) legkésőbb első tárgyaláson lehet indítványozni vagy bizonyítási eszközt rendelkezésre bocsátani, (iii) ismert tényre utólag nem lehet hivatkozni, (iv) bíróság hivatalból csak egyes esetekben rendel el bizonyítást

Bizonyítási kötelezettség:

Ha a megelőző eljárás hivatalból indult és a fél valószínűsíti a tényállás megalapozatlanságát, a bíróság az alperest kötelezi a tényállás valóságának bizonyítására.

A megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazása:

(i) szakvéleménye a bíróság által kirendelt szakértő véleményének számít, (ii) ugyanabban a szakkérdésben elsősorban ő alkalmazandó, (iii) ha őt rendelik ki korábbi szakvéleményét közölni kell azzal a féllel, aki azt még nem ismeri, (iv) ha őt alkalmazzák, ugyanabban a szakkérdésben magánszakértőt és más eljárásban kirendelt szakértőt alkalmazni nem lehet

ELJÁRÁS MEGSZÜNTETÉSE

A bíróság az eljárást bármely szakaszban megszünteti, ha

- a keresetlevél visszautasításának (a-i) lett volna helye
- a felperes törvényes képviselőjét mellőzték és ezt a hiányt nem pótolták (8 napon belül újra indítható)
- a felperes a keresettől elállt
- felperes halála/megszűnése esetén a bíróság a perbelépési, perbevonási kérelmet elutasítja
- meghalt/megszűnt felperesnek nincs jogutódja, az nem lép perbe vagy őt nem vonják perbe
- jogi képviseletre köteles felperes nem pótolja a hiányzó vagy megszűnt jogi képviselőt
- az alperes vagy jogorvoslati szerve a jogsérelmet a kereseti kérelemnek megfelelően orvosolta
- biztosítékadásra kötelezett felperes nem ad biztosítékot az előírt határidőre

Ha az eljárás során hatáskör vagy illetékesség hiánya miatt áttételnek van helye, ezzel egyidejűleg a bíróság megszünteti az eljárást

Megszüntetés a felperes mulasztása miatt:

Ha **(i)** a felperes a kérelmére kitűzött tárgyalást elmulasztja, vagy **(ii)** elérhetőségein nem tartható vele kapcsolat **(iii)** és az alperes nem kéri az eljárás folytatását.

A BÍRÓSÁG DÖNTÉSE - határozatok

Fajtái:

(i) érdemben ítélet, (ii) minden egyéb esetben végzés

Döntési jogkör korlátai:

(i) a hatósági döntés jogszerűsége a kereseti kérelem keretei között és (ii) a tevékenység jogszerűsége a megvalósítás időpontjában fennálló tények alapján kerül vizsgálatra, (iii) hivatalból kerül figyelembe vételre: a semmisségi és egyéb érvénytelenségi ok, a lényeges alaki hiányosságok (nem létező döntés), az ügyben nem alkalmazandó jogszabályra alapozás, törvényben meghatározott egyéb tény

Mérlegelési jogkörben hozott hatósági döntés vizsgálatánál azt is vizsgálni kell, hogy

(i) a hatóság a mérlegelési jogkörét a felhatalmazásnak megfelelően gyakorolta-e, (ii) mérlegelés szempontjai és az okszerűsége az iratból megállapíthatóak-e

Más hatóság döntése: bűncselekményt megállapító döntés kivételével nem köti a bíróságot

Ítélet, egyszerűsített ítélet:

(i) valamennyi kereseti kérelemről dönteni kell, (ii) rész- és közbenső ítélet lehetséges, (iii) megismételt eljárás esetén kötelező iránymutatás a hatóság részére, (iv) egyszerűsített ítélet, ha a tényállás nem vitatott és a bíróság bizonyítást, hivatalbóli vizsgálatot nem rendelt el, (v) lehet: elutasítás, helyt adó ítélet, megváltoztatás, fizetési kötelezettség összegének a megváltoztatása, megsemmisítés vagy hatályon kívül helyezés, megállapítás, (vi) közigazgatási szerződéssel kapcsolatos perben kiegészítő szabályok (pl. ítélet hatálya kiterjed a párhuzamosan zajlott szerződéskötési tárgyalásokra)

Anyagi jogerőhatás: res iudicata

FELLEBBEZÉS ÍTÉLET ELLEN (halasztó hatályú)

Mikor: (i) ha tv. lehetővé teszi, I. fokú ítélet ellen, (ii) ha törvény eltérően nem rendelkezik a törvényszék I. fokú ítélete ellen

Fellebbezés tartalma: (i) beadványok általános követelményei, (ii) támadott ítélet száma, (iii) jogszabálysértés és jogszabályhely, (iv) döntésre vonatkozó határozott kérelem, (v) új tényre vagy bizonyítékra való hivatkozás korlátozottan lehetséges, (vi) tartalom a fellebbezési határidőt követően nem változtatható, (vii) visszavonható

Ugró fellebbezés: olyan anyagi jogszabálysértés esetén lehetséges, amely elbírálása a joggyakorlat egységessége szempontjából alapvető jelentőségű (II. helyett közvetlenül a Kúria jár el)

Fellebbezés visszautasítása: (i) nem az arra jogosult nyújtotta be, (ii) határozat nem fellebbezhető, (iii) elkésett, (iv) elektronikus előterjesztés szabálynak megsértése

Fellebbezési ellenkérelem és csatlakozó fellebbezés

A II. Fokú vizsgálat korlátai: (i) ítélet csak a fellebbezés, csatlakozó fellebbezés és az ellenkérelem korlátai között vizsgálható felül, (ii) a felülvizsgálat az I. fokon hozott az ítélettel együtt meghozott egyéb határozatokra is kiterjed, ha nincs ellenük helye külön fellebbezésnek

Lehetséges döntések:

(i) helyben hagyás, (ii) részben vagy egészben történő megváltoztatás, (iii) hatályon kívül helyezés és új eljárásra utasítás

FELLEBBEZÉS VÉGZÉS ELLEN

Mikor:

(i) ha e tv. megengedi, (ii) II. fokon hozott, I. fokon is fellebbezhető végzés ellen, (iii) Kúria végzése ellen nincs helye

Az I. fokú bíróság intézkedései:

(i) ha az I. fok nincs kötve a végzéshez, a fellebbezésnek maga s eleget tehet, (ii) a fellebbezés az I. fokú bíróság által hiánypótoltható, (iii) csatlakozó fellebbezésnek nincs helye

Fellebbezés elbírálása:

(i) tárgyaláson kívül, (ii) szükség szerint felek meghallgatásával

Lehetséges döntések:

(i) megváltoztatás, (ii) hatályon kívül helyezés, (iii) helyben hagyás

RENDKÍVÜLI PERORVOSLATOK

Felülvizsgálat

jogerős ítélet közlésétől számított 30 nap

- ítélettel szemben
- keresetet visszautasító végzés ellen
- eljárást megszüntető végzés ellen

Közig. Pp. szabályai szerint

Perújítás

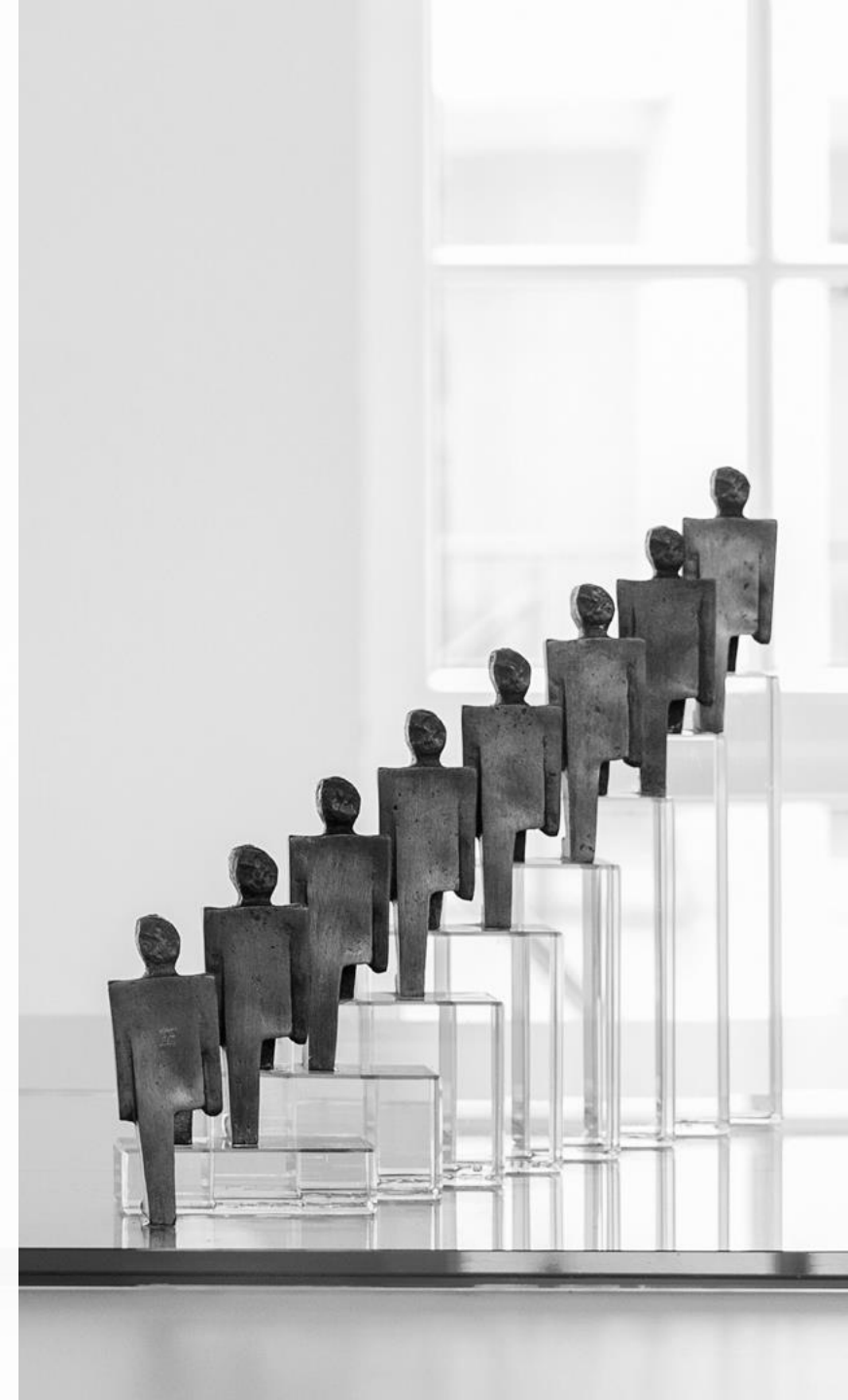
jogerő + 6 hónap

- perben el nem bíralt tény, stb.
- res iudicata megsértése
- hird. kézbesítés szab. megs.

Pp. szabályai szerint

A témát illető egyes részletkérdésekről a Magyar Bányászati Szövetséggel együttműködésben létrehozott **Bányajog blog**-on hamarosan cikksorozat indul a nagy érdeklődésre tekintettel.

Dr. Jean Kornél
Equity partner,
MBSZ FB tag, Jogi Bizottság
alelnöke

Dr. Szarka Ádám
ügyvéd

